

**FOLOSIREA CARTEI ÎN
PROCEDURILE NAȚIONALE:
APLICARE, SFERA DE
APLICARE ȘI
INTERPRETARE**

Beatrice Andreșan și Roxana Rizoiu

- *Rolul Cartei în cadrul legal al U.E. și relevanța sa pentru ordinea juridică internă: natură juridică, valoare juridică, rol, remedii pentru încălcări ale drepturilor omului, relevanță pentru judecătorul național*
- *Introducere în principiile fundamentale ale Cartei*

Folosirea Cartei în procedurile naționale: invocare, domeniu de aplicare, interpretare, efect

Dreptul internațional și dreptul intern (art. 11 din Constituție)

(1) Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte.

(2) Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.

(3) În cazul în care un tratat la care România urmează să devină parte cuprinde dispoziții contrare Constituției, ratificarea lui poate avea loc numai după revizuirea Constituției.

Tratatele internaționale privind drepturile omului (art. 20 din Constituție)

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.

Rolul CEDO

5

- „instrument constituțional al ordinii publice europene” (*Loizidou împotriva Turciei*, 1995).
- interpretarea originară a CEDO
 - Aspecte noi la drepturi deja existente
 - Noțiuni autonome
 - Obligații pozitive

Obligația de a respecta drepturile omului

6

Articolul 1 din CEDO

- Înaltele Părți Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Titlul I
- Standard minim

Căi procedurale

7

- Excepție de neconstituționalitate
- Invocare CEDO direct în fața judecătorului național
 - *Prima facie*
 - Concurență între standardul național și CEDO

Obligația de a respecta drepturi fundamentale ca stat membru al UE

8

lipsa oricărei prevederi în tratatele constitutive

- dr. fundamentale ca „principii generale de drept comunitar”, create de către CJUE
- fundament juridic: tradiții constituționale comune; instrumente internaționale, în special CEDO
- sfera de aplicare: instituțiile și organele UE; statele membre când acționează în domeniul de aplicare a dr. comunitar
- consacrare principială ulterioară în tratate
- legiferare la nivel UE cu privire la anumite criterii protejate, limitativ prevăzute în tratate

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

Condiții în care pot fi restrânse drepturile și libertățile (art. 52)

Restrângerile impuse trebuie:

- ▣ să fie prevăzute de lege
- ▣ să respecte substanța drepturilor
- ▣ să fie necesare pentru realizarea unui obiectiv de interes general recunoscut de Uniune sau protejării dr. celorlalți
- ▣ proporționale

Interpretarea drepturilor cuprinse în Cartă (art. 52)

10

- după sursa lor:
 - dr. care fac obiectul unor dispoziții prev. de tratate > în condițiile și cu respectarea limitelor stabilite de acestea.
 - dr. care corespund celor din CEDO > înțelesul și întinderea lor sunt aceleași < standardul CEDO standard minim
 - dr. provenind din tradițiile constituționale comune statelor membre > interpretate în conformitate cu acestea
- legislații și practici naționale > „trebuie să fie luate în considerare pe deplin”
- Explicațiile

Efect direct vertical?

Articolul 51 (1) teza I:

Dispozițiile prezentei carte se adresează **instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii**, cu respectarea principiului subsidiarității, precum și **statelor membre** numai în cazul în care acestea pun în aplicare dreptul Uniunii.

Efect direct orizontal?

Articolul 51 (1) teza a II-a:

Prin urmare, acestea respectă drepturile și principiile și promovează aplicarea lor în conformitate cu atribuțiile pe care le au în acest sens și cu respectarea limitelor competențelor conferite Uniunii de tratate.

Domeniul de aplicare al Cartei

Articolul 51

(1) Dispozițiile prezentei carte se adresează instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii, cu respectarea principiului subsidiarității, precum și statelor membre **numai în cazul în care acestea pun în aplicare dreptul Uniunii. (...)**

(2) Prezenta carte **nu extinde domeniul de aplicare a dreptului Uniunii în afara competențelor Uniunii**, nu creează nicio competență sau sarcină nouă pentru Uniune și nu modifică competențele și sarcinile stabilite de tratate.

„State membre numai când pun în aplicare dreptul Uniunii”

14

- interpretare restrictivă:
 - ca agenți care aplică dreptul U.E. și
 - când transpun o directivă

- interpretare largă:
 - ca agenți care aplică dreptul U.E. și
 - când transpun o directivă și
 - ori de câte ori acționează în domeniul de aplicare al dreptului U.E.

După sfera de aplicare

15

CEDO

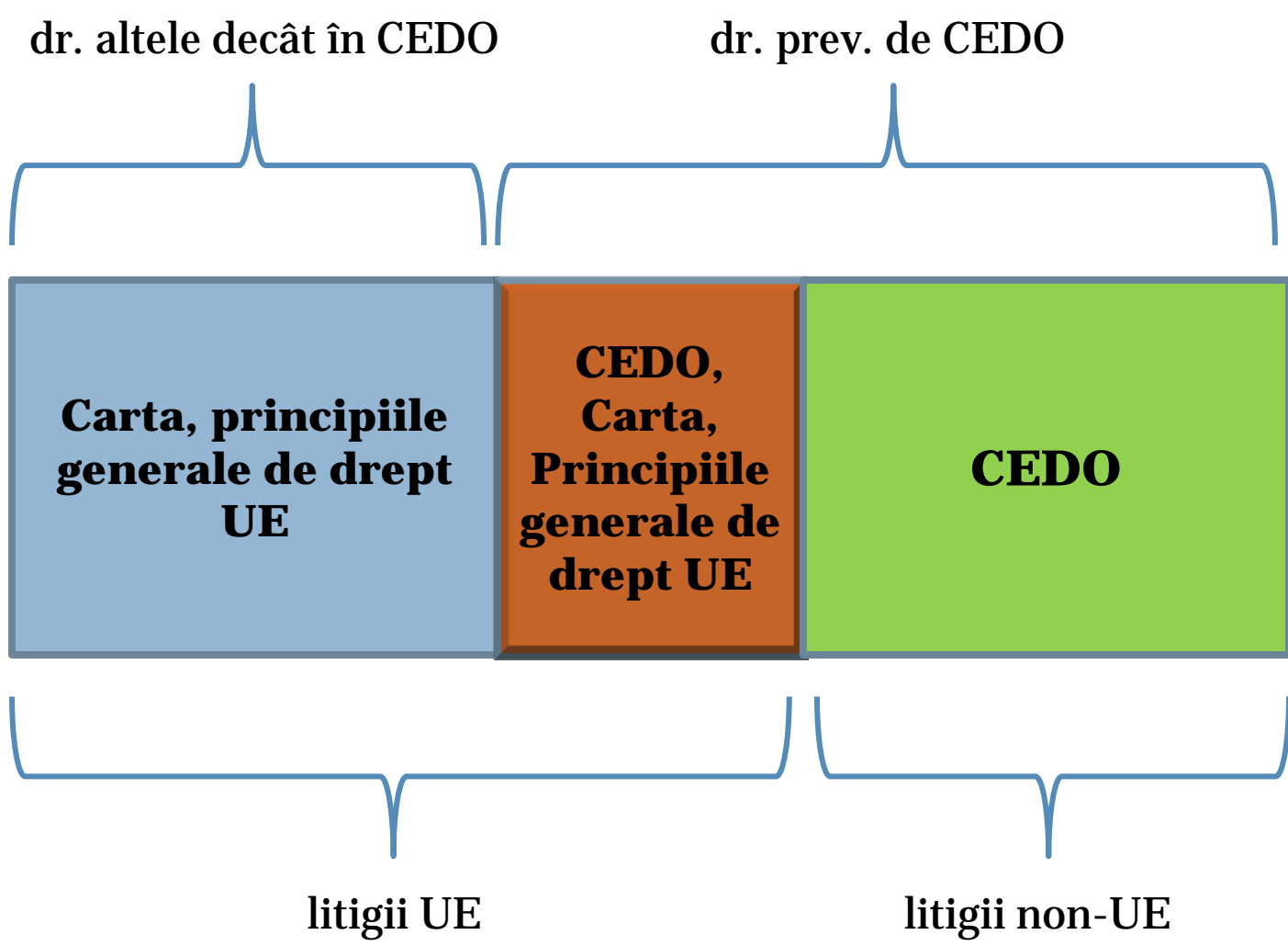
CARTA

După numărul de drepturi garantate

16

CARTA

CEDO

Vă mulțumim!

roxana.rizoiu@inm-lex.ro
beatrice.andresan@gmail.com